

سند سیاسی مصوبه اولین گرد همایی

در اجرای پیشنهاد مصوب نشست دومین روز گردهمایی سراسری جمهوریخواهان دموکرات و لائیک، جلسه‌ای با حضور کلیه اعضای کمیسیون یازده نفره در ساعت ۳۰/۸ روز یکشنبه پنجم سپتامبر تشکیل شد. به این عده خانمها زهره ارشادی و جمیله ندائی به پیشنهاد هیئت رئیسه افزوده شدند. آقای فریدون احمدی نیز با موافقت هیئت رئیسه در جمع حضور داشتند.

کمیسیون به دلیل تنگی وقت و فوریت امر نه تنها موفق به تدوین دقیق برخی از نکات مورد افتراق نگردید بلکه نتوانست برخی دیگر از نکات اشتراک را نیز در سند منظور کرده و برای تصویب به نشست ارائه دهد. یکی از این نکات توافق نظر عموم اعضای کمیسیون بر ذکر و آوردن "حق حاکمیت ملی" در متن سند است، چرا که به باور عموم اعضای کمیسیون مفهوم "حق حاکمیت مردم" و "حق حاکمیت ملی" در اساس به نکته‌ی واحدی دلالت دارند؛ قدرت منبعث از اراده‌ی مردم است یعنی از اراده‌ی عموم شهروندان سراسر ایران.

دفاع و حراست از استقلال و تمامیت ارضی ایران در برابر دخالت و مداخله‌جویی و تجاوز خارجی موضوع تفاهم نظر دیگری میان جملگی اعضای کمیسیون بود که برین نظر هم بودند که تکیه برین مفاهیم نباید بتواند بهانه‌ای گردد برای خدشه‌دار ساختن اصل بنیادین برابری کامل شهروندان اعم از بلوچ و ترک و ترکمن و عرب و فارس و کرد و لر و... و یا دستاویزی شود برای اعمال و توجیه سرکوب و خفقان آنها و یا برای پوشش کشیدن بر انواع سیاستهای برتری‌طلبانه‌ی حکومتی و فرصت دادن به سوءاستفاده‌های متداول قدرتهای حاکم درین زمینه.

کمیسیون بر آن بود که در ادامه‌ی کار خود به تدقیق و تصریح بیشتر این نکات پردازد؛ امری که در اثر ضیق وقت ناممکن گردید.

با توجه به اینکه دیدگاههای مورد افتراق برای ارائه به جلسه‌ی عمومی در فرصتی تنگ و همراه با عجله تدوین و تحریر شد، برخی از پیشنهاددهندگان نحوه‌ی ارائه‌ی دیدگاههای خود را رسا و روشن و رضایتبخش نمی‌دیدند. این دوستان، پس از پایان گردهمایی تدوین

روشنتری از دیدگاه‌های خود را در اختیار کمیسیون قرار دادند. تدوین دوم آن وجه اختلافی که در متن زیر با نشانه‌ی تک ستاره (*) و دو ستاره (***) مشخص شده، در پایان عرضه می‌شود تا بیان نظرگاهها با دقت و صراحت بیشتری صورت گرفته باشد و محل ابهام و ناروشنی نباشد.

مذاکره و گفت و گو برای تدوین متن یگانه‌ای شامل وجوه مشترك و وجوه افتراق اصلی میان مواضع مورد بحث تا ساعت دو بعدازظهر ادامه یافت. متن زیر حاصل این مباحث را ارائه می‌دهد.

الف. وجوه مشترك:

در کشور ما ایران، تنها با برچیدن جمهوری اسلامی و مبارزه برای استقرار يك جمهوری مبتنی بر انتخابات آزاد، همگانی با رأی مخفی برابر و مستقیم همه شهروندان، راه گذار به جمهوری، دموکراسی و تحقق آزادیها و حقوق مصرح در زیر هموار می‌شود:

- دفاع از استقلال کشور و حق حاکمیت مردم ایران و مخالفت با هرگونه مداخله‌ی خارجی در حق حاکمیت مردم و در تعیین سرنوشت کشور.

- پایبندی به اصل بنیادین آزادیهای فردی (از جمله آزادی پوشش).

- تعهد به حقوق و آزادیهای مصرح در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر [دسامبر ۱۹۴۸ - آذر ۱۳۲۷] و در میثاقهای پیوست آن [میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، دسامبر ۱۹۶۶ - آذر ۱۳۴۵ و میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، دسامبر ۱۹۶۶ - آذر ۱۳۴۵]

- تأمین آزادی ادیان، اعتقادات، وجدان، اندیشه، بیان، قلم، سندیکا، تشکل، اجتماعات، تظاهرات و اعتصاب.

- برابری حقوقی تمامی افراد جامعه مستقل از جنسیت، زبان، قومیت، اعتقاد، مسلک و شیوه‌ی زندگی.

- لغو مجازات اعدام و لغو هرگونه شکنجه و مجازات مغایر با شئون و حیثیت انسانی.

- جدایی دولت از دین و مسلک (ایدئولوژی). نبود دین رسمی.

- لغو هرگونه تبعیض جنسی و پیوستن به کنوانسیون بین‌المللی رفع

کلیه اشکال تبعیض نسبت به زنان (۱۸ دسامبر ۱۹۷۹ - ۲۸ آذر ۱۳۵۸).

- ایجاد امکانات برای دستیابی به برابری زنان و مردان در همه عرصه‌های زندگی اجتماعی از جمله در نهادهای سیاسی، اجرایی و قانونگذاری به شیوه‌های گوناگون خاصه سهمیه‌بندی.

- تأمین حقوق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بنیادین که شرط لازم شهروندی برابر است (امنیت، معاش، مسکن، بهداشت، آموزش و کار). تحقق این حقوق منوط است به ایجاد شرایط لازم برای بهره‌برداری برابر تمام شهروندان از امکانات مادی و معنوی کشور.

- سازمانیابی قدرت سیاسی و دستگاه اداری با رعایت اصل تمرکززدایی و تکیه بر توسعه دموکراسی محلی. در هر محل و منطقه، تصمیم‌گیری در امور محلی و منطقه‌ای می‌بایست به نهادهای منتخب ساکنان (انجمنها، شوراهای و...) سپرده شود.

راهبردهای سیاسی:

۱- خواست ما این است که این نظام بیدادگر به شیوه‌ی مسالمت‌آمیز برچیده شود؛ هرچند که کارنامه‌ی خشونت‌بار آن از وجود چنین ظرفیتی حکایت نمی‌کند. ما از شکلهای گوناگون جنبشهای اعتراضی مردم علیه بیدادگری و ستم حمایت می‌کنیم و برین باوریم که در نهایت، شکل‌گذار را قدرت حاکم به جنبش مردم تحمیل می‌کند. قیام علیه جباریت حق مردم است.

۲- فراخواندن مجلس مؤسسان را لازمی گذاریم که در نظام جمهوری جانشین می‌دانیم. مجلس مؤسسان منتخب همه‌ی مردم است و بر مبنای انتخابات آزاد و با رأی مخفی و همگانی و در شرایط آزادی کامل مطبوعات، رسانه‌های گروهی، احزاب و سازمانهای سیاسی تشکیل می‌شود. مجلس مؤسسان نوع نظام جمهوری آینده را تعیین می‌کند و قانون اساسی آن را تدوین می‌کند و به همه‌پرسی عمومی می‌گذارد.

وجوه افتراق:

الف -

با توجه به اینکه کلیه حاضران بر نکات زیر توافق دارند که ایران کشوری است با قومیت‌های مختلف که همزیستی آنها در طی تاریخ همواره از تبعیضات و نابرابریها و ستمگریهای گوناگون آسیب دیده است؛ و با توجه به اینکه از میان برداشتن نابرابریها و تبعیضات از لوازم

حیاتی شکلگیری دموکراسی در ایران است و با اذعان به اینکه وابستگی به يك قومیت معین نباید به هیچ وجه مبنای امتیاز و یا موجب محرومیت در هیچ حوزه‌ای از واقعیت اجتماعی باشد، همه‌ی ایرانیان باید به زبان مادری خود سخن بگویند، بنویسند و بخوانند و آموزش ببینند و همه از آزادی کامل برای حفظ و شکوفایی فرهنگ خود برخوردار باشند و از حق تصمیم‌گیری و مشارکت در اداره‌ی امور محلی و منطقه‌ای بهره مند بمانند. تحقق چنین شرایطی برای همبستگی مردم ایران جنبه‌ی حیاتی دارد.

با توجه به این نکات مورد توافق همگانی است که وجوه افتراق زیر مشاهده شد:

۱. در ایران اقوام و ملیتهای مختلفی وجود دارد و تأمین حق آنها در تعیین سرنوشت خود لازمه‌ی شکلگیری دموکراسی و برابری همه‌ی شهروندان ایرانی است و تحقق اراده‌ی مشترك آنها در تعیین شکل همزیستی مسالمت‌آمیز از طریق فدرالیسم و مشارکت فعال در اداره‌ی امور محلی و منطقه‌ای صورت می‌گیرد[*].

۲. حقوق ملیتها و قومها

- به رسمیت شناختن تنوع قومی و ملی در ایران.

- به رسمیت شناختن حقوق همه‌ی قومها و ملیتهای ساکن ایران و تحقق اراده‌ی مشترك آنها در تعیین شکل همزیستی مسالمت‌آمیز از طریق فدرالیسم، خودمختاری، انجمنهای ایالتی و ولایتی و...

- التزام به از میان برداشتن موانع پیشرفت قومها و ملیتهای ایرانی.

- حل مسئله‌ی ملی به شیوه‌ی دموکراتیک و بدون توسل به زور و خشونت.

- حفظ و پاسداری سرزمین مشترك و همبستگی ملی ایرانیان در گرو پایبندی به اصول فوق است.

ب -

با توجه به توافق عمومی درباره‌ی نظام جمهوری، وجوه افتراق زیر در مورد شکل و مضمون جمهوری ایران مشاهده شد:

۱. به باور ما جمهوری پارلمانی مبتنی بر تفکیک قوای مجریه، مقننه

و قضائیه و همراه با انتخابی بودن سران کشور و پلورالیسم سیاسی مناسبترین شکل حکومت است.

۲. به باور ما جمهوری غیر متمرکز پارلمانی متکی بر تفکیک قوا مناسبترین شکل حکومت است؛ نظامی که در آن مجلس نمایندگان مردم، قوهی مجریه را تعیین می کند و بر آن نظارت می کند؛ قوهی قضائیه بر پایهی قوانین دموکراتیک و حقوق بشر سازمان می یابد و در تعیین جهت گیریهای سیاسی مهم ما بین دو دورهی نمایندگی به همه پرسی عمومی مراجعه می گردد.

۳. به باور ما جمهوری لائیک و دموکراتیک مناسبترین شکل حکومت است. نظامی که در چهارچوب پلورالیسم سیاسی و با مشارکت همهی شهروندان می باید شکل گیرد و اداره شود. اقتدارات این جمهوری از ارادهی مردمان نشأت گرفته و تمام تصمیم گیرندگان آن، منتخب مردم هستند (**).

ج-

گفت و گو و بحث دربارهی حقوق بشر و جمهوری در ایران به تدوین صورتبندی مذکور در بالا انجامید ضمن اینکه یکی از اعضای کمیسیون با پذیرفتن همهی اشتراکات، لازم دید که نظر متفاوت خود را چنین اعلام کند که به عقیدهی وی، به جای اینکه به مجموع اعلامیهی حقوق بشر استناد شود می بایست به موادی که مورد توافق همه ماست استناد شود و از همین رو تأکید می کرد که "ضمن تأکید بر تمام آزادیها و حقوق مصرح در اعلامیهی جهانی حقوق بشر، مخالف حق مالکیت خصوصی به عنوان یکی از اصول حقوق انسانی است" (***) .

در طی ماههای آینده مسائل مورد افتراق موضوع بحث و گفتگوهای روشنگرانه قرار خواهد گرفت تا حصول به توافقیهای عمومیتری را ممکن سازد.

* دربارهی مسئلهی ملی:

در ایران ملیتهای مختلفی زندگی می کنند که دستیابی آنان به حق تعیین سرنوشت خودشان لازمهی حیاتی اتحاد داوطلبانهی این ملیتها و شکلگیری دموکراسی پایدار در این کشور است.

همزیستی داوطلبانه، دموکراتیک و مسالمت آمیز ملیتهای مختلف ایران از طریق فدرالیسم و امکان تصمیم گیری افراد هر محل و منطقه در

اداره‌ی امور زندگی خودشان می‌تواند معنا پیدا کند.

با توجه به اینکه بدون رسیدن به فصل مشترکی روشن درباره‌ی مسئله‌ی ملی، این جنبش نمی‌تواند دامنه‌ی گسترده و مؤثری پیدا کند لازم است دوره‌ی معینی برای روشن شدن امکان یا عدم امکان دستیابی به چنین فصل مشترکی تعیین شود.

**** درباره‌ی دموکراسی:**

با توجه به اینکه هدف اعلام شده‌ی این تجمع به وجود آوردن جنبش گسترده‌ای است با شرکت طیفهای مختلف هواداران جمهوری و دموکراسی؛ و با وجود اینکه تأکید بر شکل معینی از جمهوری ناقص چنین هدفی خواهد بود، و در مقابل اصرار طرفداران جمهوری پارلمانی مبتنی بر تفکیک قوا بر تصریح نوع جمهوری مطلوبشان در سند پایه، لازم می‌دانیم یادآوری کنیم که ما خواهان جمهوری لائیک مبتنی بر پلورالیسم و دموکراسی مشارکتی هستیم که بتواند:

اولاً نظارت و حسابرسی کامل نمایندگان منتخب مردم بر کل ساختار قدرت و نیز حسابرسی مردم بر نمایندگانشان را تأمین کند؛

ثانیاً با پذیرش حق مداخله‌ی مستقیم مردم در بعضی سطوح تصمیم‌گیریهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، مشارکت فعال همه‌ی شهروندان در حیات سیاسی جامعه را امکان‌پذیر سازد؛

ثالثاً با ایجاد شرایط دموکراتیک لازم برای الغای نابرابریهای اقتصادی و طبقاتی، امکان اعمال حق شهروندی برابر برای همه‌ی افراد مردم را فراهم سازد.

***** درباره‌ی حقوق بشر**

به جای تأکید بر اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر، تك تك آزادیهای بنیادی شمرده شوند. لازم به یادآوری است که ضمن تأکید بر تمامی آزادیها و حقوق مصرح در اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر، با هر نوع تقدس بخشیدن به مالکیت خصوصی مخالفیم و آن را مانع رسیدن به آزادی و برابری افراد انسانی می‌دانیم و بنابراین ماده‌ی ۱۷ اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر را قبول نداریم.